

N. THÖRNQUIST, MALMÖ.

Klaviatur för gitarrer.

Gitarren liksom flera med densamma närbesläktade instrument användes huvudsakligen för ackompanjemang, bestående av ackord till en melodistämma, varför det för de flesta gitarrspelare är tillräckligt att behärska ett antal ackord. Detta fordrar emellertid lång och ihärdig övning men kan tack vare föreliggande uppfinning betydligt underlättas med tillhjälp av en på instrumentet monterad klaviatur, i vilken vänstra handens arbete, d. v. s. nedtryckningen av strängarna mot greppbrädet, utföres medelst mekaniska organ, som manövreras medelst knappar eller tangenter och äro samordnade för att vid nedtryckning av en tangent ge ett bestämt ackord. Härvid kunna instrumentets samtliga strängar, vanligen sex, deltaga i ett och samma ackord, vilket vid vanlig spelning icke är möjligt annat än i vissa speciella fall men är synnerligen förmånligt, om gitarren användes som orkesterinstrument och spelas med plektrum.

En utföringsform av uppfinningen visas på bifogade ritning, där fig. 1 är en planvy, fig. 2 en tvärsnitt och fig. 3 en längdsnitt av ett med klaviatur utrustat greppbräde till en vanlig sexsträngad gitarr.

I det visade exemplet innefattar klaviaturanordningen fyra axlar 1, 2, 3, 4, som medelst lämpliga beslag äro fastsatta på gitarrens hals och av vilka två 1, 2, ligga utmed greppbrädets 5 kanter och de andra två 3, 4 gå tvärs över greppbrädet ovanför strängarna, den ena 3 vid änden av greppbrädet och den andra något mer än fyra banddistanser från änden.

På vardera av de längsgående axlarna 1, 2 äro lagrade ett antal, i föreliggande fall tolv, grepparmar 6, vilka sträcka sig tvärs över strängarna och äro svängbara mot och från dessa. Grepparmarna äro fördelade med sex för varje band på greppbrädet, d. v. s. en för varje sträng vid varje band. Varje grepparm har på undersidan en klack 7 för att trycka ned en viss sträng, då armen svänges ned mot greppbrädet, men alltid lämna de övriga strängarna fria. Härvid äro grepparmarna av praktiska skäl så anordnade, att de, som äro lagrade vid greppbrädets vänstra kant, ha sina klackar över de närmast högsta kanten beläg-

na strängarna och tvärtom. Vidare är varje grepparm utrustad med en fjäder (ej visad), som på i och för sig känt sätt strävar att svänga armen från greppbrädet och sålunda normalt håller den ur beröring med sin sträng.

På de tvärgående axlarna 3, 4 äro lagrade ett antal, i detta fall fjorton, tryckarmar 8, som ligga längs med greppbrädet ovanför grepparmarna 6 och äro svängbara mot och från dessa. Varje tryckarm har på undersidan ett antal klackar 9 för att vid nedtryckning påverka vissa grepparmar och på översidan en tangent 10, som är ledbart monterad på tryckarmen. Tryckarmarna hindras av fjädrar eller anslag (ej visade) från att svänga upp onödigt mycket från greppbrädet.

Alla tryckarmarna ha sina klackar 9 olika placerade, och den visade utföringsformen omfattar således fjorton olika ackord, som kunna erhållas genom nedtryckning av en enda tangent 10 för vardera. Om detta anses otillräckligt, kan anordningen förlängas över ytterligare ett eller flera band på greppbrädet och antalet grepp- och tryckarmar ökas i motsvarande grad, så långt de givna förutsättningarna tillåta.

Uppfinningen avser även en speciell monteringsanordning för klaviaturen. Denna består av minst två saxar 11, i vilka vardera skänkeln vid sin ena ände har ett lager för den ena längsgående axeln 1, 2 och en hake 12 för att omfatta greppbrädets kant och vid den andra änden en mot halsens baksida verkande spänskruv 13 för saxens fastspänning omkring instrumentets hals, såsom visas i fig. 2. Axlarna 3 och 4 kunna vara monterade på en platta, som löstagbart uppbäres av halsen ovanför tryckarmarna och har hål för styrning av tangenterna 10.

Uppfinningen är givetvis icke begränsad till den visade utföringsformen utan kan anpassas för andra, med gitarren likartade instrument, t. ex. lutan och ukulelen. Den kan även modifieras med hänsyn till detaljernas utformning och anordning, t. ex. genom att grepp- och/eller tryckarmarna i stället för att vara svängbart lagrade äro försedda med

en fjäder i närheten av vardera änden och medelst dessa fjädrar uppbäras av instrumentets hals eller på denna fastsatta underlagsplattor.

Patentanspråk:

1. Klaviatur för gitarrer och liknande stränginstrument med ett med greppband försedd greppbräde, kännetecknad därav, att den innefattar ett antal fjäderbelastade grepparmar (6), en för varje sträng vid vart och ett av ett antal band, vilka grepparmar äro monterade på instrumentets greppbräde eller hals tvärs över greppbrädet ovanför strängarna och rörliga mot greppbrädet under övertvinnande av fjäderbelastningen samt utformade för att vid nedtryckning mot greppbrädet trycka ned var sin sträng mot detta och lämna de övriga strängarna fria, och ett antal i greppbrädets

längdriktning ovanför grepparmarna på greppbrädet eller halsen monterade tryckarmar (8), som äro rörliga mot och från greppbrädet och utformade för att vid nedtryckning var för sig nedtrycka en bestämd kombination av grepparmar mot strängarna samt försedda med var sin tangent (10).

2. Klaviatur enligt patentanspråket 1, kännetecknad därav, att grepparmarna (6) äro lagrade på endera av två utmed greppbrädets kanter vid greppbrädet eller instrumentets hals fastsatta axlar (1, 2).

3. Klaviatur enligt patentanspråket 1 eller 2, kännetecknad därav, att tryckarmarna (8) äro lagrade på endera av två tvärs över greppbrädet vid detta eller instrumentets hals fastsatta axlar (3, 4).

4. Klaviatur enligt något av de föregående patentanspråken, kännetecknad av anslag för att begränsa tryckarmarnas (8) rörelse uppåt från greppbrädet.

